

Slutbadat på Styrösö?

Av Olof Antonson 3 September 2024

1 kommentarer

Yimby Göt...

Följ sida

Följ @yimbygbg

STYRSÖ. Badplatsen vid Sandvikshamnen (Kläppholmarna) på Styrösö i södra skärgården hotas av rivning, vilket tidigare uppmärksammats av [Göteborgs-Posten \(17/7\)](#). Hamnföreningens arbete med att rusta upp den befintliga badplatsen – populär bland såväl allmänheten som gästhamnens besökare – och samtidigt öka tillgängligheten för en åldrande öbefolkning, har lett till rättegångsärenden sedan en anonym anmälan inkommit till Länsstyrelsen.

Hamnföreningens åtgärder, vilket bland annat rör sig om utfyllnad med betong av vissa skrevor och ojämnheter i klipporna i anslutning till de befintliga badstegarna, en spång i trä till en tidigare otillgänglig del av holmarna, samt en hoppbrygga, anses strida mot den rådande detaljplanen från 2007 ([1480K-II-4925](#)). Denna plan behandlar i huvudsak hamnverksamheter, och i synnerhet en flytt av en bensinstation från det tätbebyggda fiskeläget vid Styrösö Tången till ett ur säkerhetssynpunkt lämpligare läge i Sandvikshamnen.

Planen berör de aktuella klipporna endast i förbifarten med några enstaka meningar, men de föreskrivs "förbli orörda" samt "föreslås bevaras". Det är en på många sätt bra målsättning, men det blir endimensionellt att endast uppehålla sig vid detta. Att klipporna skulle ha varit just orörda tills nyligen, behöver även problematiseras något, då man annars kan tala om sanning med modifikation. Man måste också sätta alltsammans i ett sammanhang.

Redan den tidigare byggnadsplanen från omkring 1970 ([1480K-XIV-2199](#)) beskriver dessa ytor, med resterna av de delvis bortsprängda och exploaterade Kläppholmarna, där fiskehamnen anlades i slutet av 1950-talet, som ingående i ett "**strandområde delvis lämpat och använt för bad och rekreation**". Att klipporna används för bad sedan länge, och att detta kan sägas konstaterat redan 37 år före den nuvarande planen, verkar mer eller mindre ha tappats bort i de gällande dokumenten.

Man nämner heller inte explicit att det vid tiden för arbetet med detaljplanen från 2007 redan fanns badstegar, en större spång samt ett trädäck anlagt på platsen (även om dessa är möjliga att skönja för den invigde i planritningen). Så här i efterhand har man heller inte från kommunens sida befoget att gå in och ta bort de tidigare åtgärderna, vilket knappast stärker anspråket på platsens orördhet.

Följ oss

Om du stöder våra idéer, [kom med](#) bland Yimby Göteborg:s [6739 medlemmar](#). Det tar bara ett par minuter och kostar inget.

OM YIMEY GÖTEBORG

Yimby Göteborg är ett partipolitiskt obundet nätverk öppet för alla stadsvänner.

Vi vill att Göteborg ska växa och utvecklas som stad.

Idag byggs det för lite, för dyrt, för glest och för tråkigt. Det måste vi ändra på.

Yimby Göteborg vill ta fasta på de fungerande, levande och roliga stadsmiljöer som redan finns i Göteborg (t.ex. Långgatorna) och bygga mer, mycket mer, på det viset.

Tät blandstad är oerhört attraktiv, den ger ökad ekonomisk dynamik, den är gång-, cykel- och kollektivtrafikkvänlig, den ger minskad bilism och den skyddar naturmark på landet från exploatering.

Trots det fortsätter man bygga dyra, likriktade, glesa och trista bostadsöar som kräver bilanvändning. Här finns uppenbarligen ett systemfel som måste rättas till.

Yimby Göteborg vill vara en positiv och konstruktiv röst i debatten, inte bara analysera problemen utan också diskutera möjligheterna. Det är vad Yimby handlar om!

[Mer information om oss](#)
[Gå med!](#)

Kommenterat

[43e Yimbyvandringen: Sahlgrenska Universitetssjukhuset](#)
26 Jani 1940 av Alice Rådomska

[Essä: Vad kan vi lära av Sune Malmquist?](#)
25 Juni 1247 av Geometry Dash Meltdown

[Återbesök på Ulfsparrégatan](#)

“

Stadsbyggnadsförvaltningen får inte besluta om rättelse om det har förflutit mer än tio år, och har därför ingen möjlighet att ingripa mot dessa åtgärder.

– Från kommunens bedömning angående de äldre stegarna och träkonstruktionerna vid badet enligt [GP-artikeln](#).

”

Vid sidan av skrivningarna om orördhet uttrycks klart och tydligt i planen att klipporna skall kunna nyttjas av allmänheten. Även detta är lovligt, men här blottläggs en inneboende konflikt mellan potentiellt oförenliga direktiv, som skulle kunna beskrivas i termer av *orördhet* kontra *användarvänlighet*. Myndigheterna betonar endast den första medan hamnföreningen betonar den andra, och vill kompromissa om den första, precis som kommunen själva gjort tidigare med [Utterviksbadet](#) (se vidare [bilagor](#) för fler exempel).

Hamnföreningens åtgärder kan förvisso sägas bryta mot orördhet, men bryter inte myndigheterna själva mot planens direktiv om användning genom att driva orördhet in absurdum? **Frågan blir följaktligen på vilket sätt den föreskrivna användningen från allmänhetens sida förväntas ske, när man nu från myndigheternas sida aktivitet motarbetar den primära funktionen i form av bad?**

Delar av Göteborgs södra skärgård med den aktuella Sandvikshamnen på Styrö markerad i rött. (Om man tycker att det ser lummigt ut i sprickdalarna på södra Styrö, så har det att göra med att man 1906-1907 satte ut 76.500 plantor över hela ön med i huvudsak tall och gran, men även ek, björk, ask, lönn och rönn. Inflytelserika sommargäster hade sedan tidigare börjat verka för att den vid tiden kala ön skulle få mer växtlighet, bland annat genom att skeppa ut schaktmassor från byggen i Göteborg, för att möjliggöra parkanläggningar i anslutning till Bratten [se vidare [Arbores skog](#)].) Bildkälla: Lantmäteriet (klicka för att förstora)

17 April 17:59 av Lef Åkerstedt

Reflektioner kring Backaplan efter en stadsvandring med Socialdemokraterna
2 Mars 22:57 av Hans Jörgensen

Yttrande över Översiktsplan för Göteborg (granskning)
27 Februari 18:34 av Alice Rådowska

Vi får den stad vi planerar
17 December 2023 11:59 av Sören Skarback

Fler..

Yimby Göteborg på Twitter

Inlägg från @yimbygbg

Följ på X

Här finns inget att se – än

När hen gör ett inlägg det visas det här.

Visa på X

Forum

Infrastruktur/Göteborg

Högbana i Göteborg?
2 Juni 20:05 av Hans Jörgensen

Allmänt

Uthyrningsdel
19 Mars 12:57 av Tom Keller

Arkitektur

Nytt hotell på Vasagatan 22
19 Januari 14:08 av Sebastian Dahl

Arkitektur

Welthauptstadt Germania vs. Berlin
6 Juli 2023 11:50 av Carl S

Allmänt/Göteborg

Göteborgsregionens folkmängd
10 November 2022 13:47 av Matthias H.

Sandvikshamnen. De aktuella klipporna vid badplatsen sticker ut som en krabbeklo till vänster. Längst ned i mitten det kommunala *Utterviksbadet*, vilket vi har anledning att återkomma till senare, då dess utformning med fördel kan tjäna till jämförelse. Bildkälla: Lantmäteriet (klicka för att förstora)

Innehållsförteckning:

"Computer says no..."

Information från hamnstyrelsen

Förändring över tid: Kläppholmarna och Sandvik

[Utveckling mot tillgänglighetsanpassad allmän badplats](#)

Bildserie: badet vid Sandvikshamnen (Kläppholmarna)

[Sammanfattningsvis](#)

Bilagor

[Styrso: Utterviksbadet](#)

[Stora Källö: färjeläget](#)

[Öckerö:](#)

Hjälvik

Sältars

Brevik

[Hönö:](#)

Lapposand

Bådevi

Hästen

Klova

Jungfruviken

[Kommentarer från Instagram \(GP\)](#)

"Computer says no..."

I det pågående ärendet efter anmälan betonas såväl Stadsbyggnadsförvaltningen som Länsstyrelsen formulering om att klipporna skall "förbli orörda", och vill därför se en rivning av hamnföreningens senare åtgärder och tillgänglighetsanpassningar, då man menar att dessa bryter mot rådande detaljplan.

“

De opåverkade naturområden, med klipphöllar, som ligger väster om vägen ut till Kläppholmarna ska förbli orörda. Planen innebär att dessa områden kommer att vara allmänplats natur.

– Avsnittet om friytor i detaljplanen från 2007 (1480K-II-4925)

”

Mot de tidigare åtgärderna i form av badstegar fästa i berget, den äldre spången med räcke, samt det större trädäcket, har man dock inte befoget att "besluta om rättelse", eftersom dessa existerade innan den nuvarande detaljplanen från 2007 antogs. Dessa medges därför få finnas kvar, bara de sentida tilläggen tas bort. Detta kommer naturligtvis att leda till en deprimerande halvmesyr.

Forum

Andra bloggar

Andra Yimby-nätverk:

YIMBY Stockholm

YIMBY Uppsala

YIMBY Malmö

Andra bloggar:

Alliansen Göteborg (M, FP, KL, C)

Approximation (V)

Arbetsbok

Betongelit

Bios Politikos (S)

Cecilia Dalman Eek (S)

Christer Ljungbergs blogg (Trivector)

Chief Rocka

Ecoprofile

Hisingenftw

Inobi

Jagvillhabostad.nu

Jan Jörnmark

Jerker Söderlind

Levande Guldheden

Levande Staden

Min Vision

Operation Karlstad

Popvänner

Rickard Nordin (C)

Rödgrönt Göteborg (S, V, MP)

Självgod och Bitter

Stadsplanering.se

Stockholm Skyline

Super Sustainable City

Svensson

Sync Blog

Tidskriften Arkitektur

Urban Dynamic Planning Forum

Urbanisma

Viking Green

Öresundsbloggen

Observera att andra bloggar inte har någon koppling till YimbyGBG utan endast är länkade då de ofta har intressanta inlägg om stadsbyggnadsfrågor och/eller arkitektur.

 RSS-flöde

 Twitter

bloggportalen 0 **Bloggtoplist** **Creeper**

YIMBY **SE**

I Göteborgs-Posten citeras delar av Länsstyrelsens beslut: "**[Hoppbryggan är] en större konstruktion som inte har kunnat förväntas inom ett område som ska innefatta orörd natur**". Det jämnstora trädeckat till vänster är dock uppenbarligen förväntat i den orörda naturen, likaså badstegarna mm... (Klicka för att förstora)

I [GP-artikeln](#) framgår att hamnföreningen å sin sida menar att planbestämmelsen tolkas felaktigt, och att den nya hoppbryggan, spången till det tidigare otillgängliga skäret, samt de utjämnade ytorna i betong, ger just förutsättningar för att allmänheten skall kunna nyttja platsen i linje med bestämmelserna. I synnerhet med avseende på tillgänglighetsanpassning för en åldrande öbefolkning. I skrivande stund har därför hamnföreningen överklagat Länsstyrelsens beslut till Mark- och miljödomstolen.

Enligt uppgifter i [tidningsreportaget](#) har rättegångsärendet kostat hamnföreningen tiotusentals kronor hittills, och tvingade till rivning av sina "förbättringsåtgärder", överväger de att i så fall ta bort badplatsen helt och hållet, då den ligger på deras mark. Denna bild bekräftas även i samtal med verksamma i hamnen när jag besökte platsen.

Från utsidan betraktat verkar det ha uppstått en närmast Kafka-liknande process med avseende på anonyma anmälare, myndigheter, parter och ombud. Även om förbättringarna strider mot planens formulering om orördhet, ter sig en rivning av dem i bästa fall som en pyrrhusseger: operationen lyckades, men patienten dog.

“

Föreningen går nu i tankarna att även ta bort badstegarna, som hade fått vara kvar även om beslutet går igenom. Glädjen i att rusta upp badplatsen ideellt har gått förlorad.

– Citerat ur artikeln i Göteborgs-Posten (2024-07-17)

”

...Att stora delar av Kläppholmarna redan sprängts sönder, fyllts ut och exploaterats för anläggningen av en fiskehamn, industriområde, tidigare reningsverk, bensinstation mm, eller att de förbinds med en omfattande vågbrytare/vägbank av sprängsten, medför i sammanhanget inga förmildrande omständigheter. Inte heller att det finns *stora arealer med verkligt orörda klippor i närområdet*. Computer says no! (Klicka för att förstora)

Genom tunnelseende och en fundamentalistisk upptagenhet kring formuleringen "förbli orörda", från den i detta avseende tämligen utförligt skrivna planen från 2007, verkar mycket liten hänsyn tas till skrivningarna om att platsen skall kunna nyttjas av allmänheten, eller att det funnits ett befintligt bad på klipporna. En funktion som i någon tappning omskrivs redan i planen från 1970. Man har heller knappast beaktat den i huvudsak redan exploaterade platsen i ett större sammanhang, eller de synergieffekter som uppstår genom närheten mellan badet och gästhamnen, kiosken mm.

För den som någon gång varit på båtsemester är badmöjligheter i anslutning till en gästhamn att betrakta som kutym, och genom att beröva platsen denna kvalitet orsakas en ovedersäglig *suboptimering*. En lösning som inte kan göra någon glad, vare sig hamnföreningar, allmänhet, anonyma anmälare, kommun eller länsstyrelser. När badplatsen försvinner kan man stå där sen med sin tvättade hals.

Man har även i sin nit glömt bort relevanta skrivningar från *översiktsplanen*, inte minst om att **"främja tillgång till friluftaktiviteter för alla i, på och vid havet. Värna och skydda områden för bad och friluftsliv i avvägningen mot andra anspråk"**.

Vilka skulle egentligen dessa *andra anspråk* vara i sammanhanget? Myndigheternas anspråk på suboptimering av en omtyckt badplats, för att rätt skall vara rätt? Anspråk på att via skattesedeln kunna bedriva prestige-kamp mot ideella initiativ och det allmännas väl? Är syftet måhända att genom rivning av folkligt efterfrågade tillgänglighetsanpassningar säga sig vilja främja ett fortsatt badande för en åldrande befolkning? Är det kanske så att de "orörda" klipporna förväntas korrespondera i högre utsträckning med en knapphändig skrivning i ett plandokument om en bensinstationsflytt, än med deras faktiska beskaffenhet i verkligheten?

Cervantes skrev, har det visat sig, närmast profetiskt om Länsstyrelsen.

En annan aspekt som missats är översiktsplanens rekommendationer för södra skärgården: **"Utveckla befintliga hamnar med fler funktioner; såväl**

skärgårdstrafikens hamnar, småbåtshamnar och gästhamnar som gods- och fiskehamnar".

På vilket sätt blir Göteborgs skärgård och Styrös Sandviks gästhamn en mer attraktiv plats för båtturister om Länsstyrelsen et al. får igenom rivningen, vilket de facto kommer att innebära en stängning av hela badplatsen? På vilket sätt tillför man fler funktioner till hamnen genom att indirekt bidra till – för att inte säga direkt orsaka – att badmöjligheten försvinner?

Information från hamnstyrelsen

Vid mitt besök på Styrös, och de enligt Länsstyrelsen förväntat orörda klipporna – tänk bort sprängsten, makadam och befintlig träkonstruktion – möts man av en [skylt](#) med ett informationsbrev från styrelsen i Styrös Tånge Fiskehamnsförening, vars text finns avskriven i sin helhet nedan. I den kan man även ta del av den anonyma anmälarens synpunkter.

Att klipporna föreslogs "förbli orörda" i detaljplanen från 2007 var kanske aningen sent påkommet med tanke att det kan diskuteras huruvida de ens var det när den skrevs...

Tråkiga nyheter från hamnstyrelsen, Styrös Sandvik:

Det har inkommit en anonym anmälan mot hamnen med anledning av vårt arbete med att göra badplatsen i hamnen säkrare och mer tillgänglig.

Hamnföreningen i Styrös Sandvik har många medlemmar som arbetar ideellt på kvällar och helger för att göra hamnen fin. I anslutning till hamnen ligger badplatsen (Kläppholmarna...) som ligger på hamnens privata mark. Den är alltså inte en offentlig badplats som tex Uttervik, utan drivs och underhålls av hamnen och är primärt tänkt för hamnens gäster. Då vi vet att detta är en omtyckt badplats för många Styröbor

har vi valt att hålla denna öppen för att de som vill, ska kunna få njuta av denna fina badplats.

Med en åldrande befolkning är det många som inte längre kan ta sig ner och bada pga hala klippor. Som ett led i detta har vi arbetat för att göra badplatsen tillgänglig även för våra äldre öbor.

Tyvärr finns det någon eller några som inte uppskattar detta, utan har skickat in en anonym anmälan till länsstyrelsen.

Anmälan i sin helhet:

”Våran fina badplats på Styrös Sandvik har cementerats. På berghällen har man fyllt med makadam och cement i alla skrevor. Eftersom det finns väldigt många cementsäckar som ligger på marken intill i hamnen tänker jag att man avser fortsätta att cementera till en stor cementplan. Har man haft samråd enligt miljöbalken 12:16? Är detta verkligen lagligt? Badplatsen är nu förstörd och svår att återställa.”
[min markering]

Vi som arbetar med hamnen och badplatsen är naturligtvis inte intresserade av att gjuta en cementplan på våra klippor. Däremot tycker vi att det känns angeläget att även våra åldrande Styrösöbor fortsatt ska kunna gå ner och använda badet, utan att halka och slå sig. Dessa spångar kommer vi nu att behöva riva. Vi har även velat göra det trevligt för våra ungdomar med en ny brygga som man kan hoppa ifrån. Denna kommer vi nu också att behöva riva.

Ovanstående har lett till att vi i föreningen har tappat glädjen i att arbeta ideellt på vår fritid. Vi planerar därför att stänga badplatsen och ta upp alla badstegar.

Vi skulle önska att den eller de som gjort anmälan kontaktar hamnstyrelse [sic!] för en öppen diskussion. Vi tycker att detta är mer fruktsamt än anonyma anmälningar.

Slutligen kan det vara värt att fundera över vilken anda vi vill ha på vår ö. Vill vi stoppa varandras initiativ anonymt eller föra diskussioner och tillsammans arbeta för det allmännas bästa?

Hälsningar hamnstyrelsen i Styrös Sandvik

”

Förändring över tid: Kläppholmarna och Sandvik

Sandvik och Kläppholmarna är ett tydligt exempel på den omvandling som skedde i många fiskelägen längs Västkusten under perioden efter kriget. Vid den tiden låg ett trettiotal fiskebåtar och trängdes i den äldre hamnen vid Styrös Tången. Fiskebåtarna ökade till storleken, vilket även kom att avspeglas i behovet av nya och större anläggningar, kajer och pirar. Sett till den för samhället viktiga fiskenäringen fick badstranden vid Sandvik och de pittoreska Kläppholmarna offras.

Kläppholmarna med Vargö i bakgrunden i början av 1950-talet. Bildkälla: [Styrsö sockens Hembygdsförening](#) (klicka för att förstora)

Badplatsen i Sandvik var välbesökt på 1950-talet. I december 1956 påbörjades dock byggandet av Sandvikshamnen. Notera spångarna som går ut till de två trampolinerna till höger i den övre delen av bilden, som är byggda enligt samma princip som den befintliga på Kläppholmarna. En äldre man i hamnen berättade för mig hur man fyllt ut vissa ojämnheter i berget med betong, och hur han stod vid en av dessa utfyllnader och spelade stenkakor. Bildkälla: [Styrsö Sockens Hembygdsförening](#) (klicka för att förstora)

Kläppholmarna och Sandvik, första hälften av 1950-talet. Bildkälla: [Lantmäteriet](#) (klicka för att förstora)

Mellan 1946-1949 upprättade Länsarkitektkontoret en byggnadsplan (här placerad över Lantmäteriets ortofoto) för större delen av Styrsö ([1480K-XIV-2226](#)), och som fastställdes 1951. I denna plan föreslogs byggandet av en fiskehamn i Sandvik. Bildkälla: Lantmäteriet samt Göteborgs stad

“

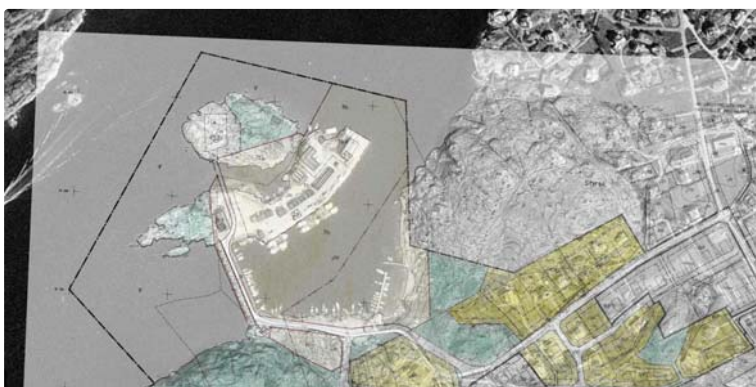
Hösten 1957 sprängdes det på Kläppholmarna. De gamla sjöbodarna försvann och allt planades ut. Kajen, nya sjöbodar och Ishuset byggdes och 1959 var första etappen av hamnbygget klart. Då fanns det 21 fiskebåtar på Styrso.

– Lasse Pettersson för [Styrso Sockens Hembygdsförening](#)

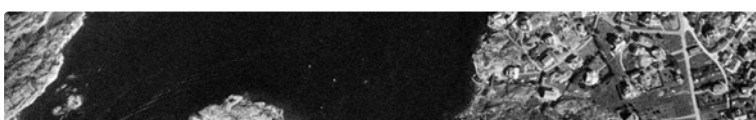
”

Sandvikshamnen 1960. Bildkälla: [Styrso Sockens Hembygdsförening](#) (klicka för att förstora)

Förslag för ändring och utvidgning av Styrso Sandvik omkring 1970 (1480K-XIV-2199). Bildkälla: Lantmäteriet samt Göteborgs stad (klicka för att förstora)

Sandvikshamnen ca 1975. Bildkälla: Lantmäteriet (klicka för att förstora)

Sandvikshamnen 1998. I detta ortofoto, vars delar sammanfogats från ett fragmenterat bildmaterial över hela staden, syns varken befintlig äldre spång eller trädäck, så dessa bör ha tillkommit efteråt. Däremot kan man se hur det fyllts ut mellan holmarna. Bildkälla: Göteborgs stad (klicka för att förstora)

Nuvarande detaljplan för Sandvikshamnen från 2007 (1480K-II-4925) över Lantmäteriets senaste ortofoto. Här kan såväl den äldre spången som trädäcket skönjas utritade i planen. Bildkälla: Lantmäteriet samt Göteborgs stad (klicka för att förstora)

Före de omstridda badåtgärderna. Notera dock det äldre trädäcket och spången. Bildkälla: Lantmäteriet (klicka för att förstora)

Efter de omstridda badåtgärderna. Bildkälla: Google maps, 2024 (klicka för att förstora)

I takt med fiskets nedgång och strukturuomvandling, har man som på många andra platser tvingats hitta nya användningsområden, bland annat genom

att avsätta större ytor för fritidsbåtar, gästhamnar – och i många fall husbilar (dock inte i södra skärgården). Av denna anledning ökar även behovet av anläggningar som stödjer dessa funktioner, och där badplatser är en självklar del under sommarmånaderna (och för somliga även under vintern). (Klicka för att förstora)

Utveckling mot tillgänglighetsanpassad allmän badplats

Ej tillrättalagt. I stadens ortofoto från 1998 framträder en ganska brötig hamnmiljö, i synnerhet där gästhamnens senare boulevader och grillplats skulle anläggas. Vare sig trädäck eller spångar har ännu ordnats ute vid klipporna. Bildkälla: Göteborgs stad (klicka för att förstora)

Nio år senare i detaljplanen från 2007 (1480K-II-4925) är dock trädäcket samt spången utritade. Bildkälla: Göteborgs stad (klicka för att förstora)

Före de omstridda badåtgärderna. Vid sidan av trädäcket och spången kan man notera ett flertal mindre dammar och vattenfyllda skrevor i berget. Bildkälla: Lantmäteriet (klicka för att förstora)

Efter de omstridda badåtgärderna. Uppe i mitten, bredvid trädäcket, kan man se den nya hoppbryggan. Merparten av de vattenfyllda dammarna, skrevorna mm från ovanstående bild har blivit utfyllda med betong. Udden kan nu nås genom en något svängd spång, och vid vågbrytaren har det ordnats en drygt 10 meter lång bänk. Bildkälla: Google maps, 2024 (klicka för att förstora)

Bildserie: badet vid Sandvikshamnen (Kläppholmarna)

Följande foton är tagna under ett pars timmars viselse på platsen med fika och bad en eftermiddag den 7/8. Vädret kunde nog inte ha varit bättre, och det avspeglades i att det kom en strid ström människor för att ta sig ett dopp, samtidigt som vissa sällskap dröjde kvar och umgicks vid badet under en längre tid.

Besökarna utgjordes av en blandning av öbor, en och annan *slånke* från stan, samt många båtturister boende i gästhamnen, bland annat från Tyskland, Danmark, Norge och Nederländerna av språken att döma. Detta gav känslan av en påfallande urban men samtidigt familjär plats. Under eftermiddagen var det

konstant omkring 10-20 personer som befann sig klipporna, vilket kändes som en lagom beläggning med avseende på badplatsens storlek, även om den skulle kunna härbärgera fler.

Vägen ut till Kläppholmarna går via den kombinerade vågbrytaren och vägbanken.

Badet nås från en öppning i muren. Till höger om denna har hamnföreningen ordnat en grillplats och boulebana. Notera även den långa bänken. (Klicka för att förstora)

Bergen i närheten är branta och otillgängliga, vilket gör dem mindre lämpade för bad än de resterande klipporna på Kläppholmarna.

Vågbrytaren av sprängsten.

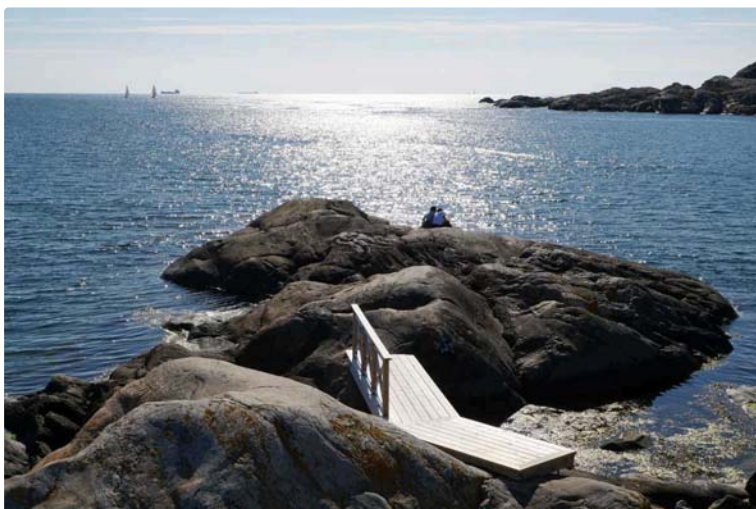

Med eller utan bad kommer sprängstenen fortsatt att göra sig påmind, och bryta illusionen om orörd natur. (Klicka för att förstora)

Oländig terräng. Tack vare spången kan man komma ut till badet med barnvagn, rullstol mm. Räcket underlättar även för den med lite sämre balans.

Den nya spången överbryggar en tidigare svåråtkomlig del av holmarna.

Vid mitt besök låg en badstege på land, som jag misstänker skulle placeras så att även den lilla viken till vänster om udden kunde tillgängliggöras.

Omsorgsfull anpassning efter berget.

Gediget snickrat.

Stenen i den betongfyllda dammen fungerar nu som sittplats. Detta var återkommande på flera ställen där man gjutit. På dessa ytor låg även folk i hög utsträckning och solade (men av förklarliga skäl har jag inte fotograferat detta).

Badet bjuder på många olika sittmöjligheter, såväl tillrättalagda på trädäck, betongytor och picknickbord, som de av isen slipade och soluppvärmda klipphällarna. (Snälla, ta inte med solstolar ut i bergen...)

Vid en av dammarna som gjutits igen har ett av picknickborden kunnat placeras på det jämna underlaget.

En av de mer framträdande betonggjutningarna (dessa kommer dock att mörkna med åren såvida de får finnas kvar, se [bilagor](#) nedan). Även här skulle det vara ganska svårt att komma i och upp från klipporna utan badstegar, något att tänka på om/när hamnföreningen ledsnar och tar bort dem.

“

Vi får la passa på innan de river't!

– Medelålders kvinna i diskussion med andra öbor om badplatsens framtid

”

Ej förväntad konstruktion. Hoppbryggan var främst avsedd att göra badet lite roligare för barn och ungdomar. Vid mitt besök var det en flicka och

hennes farmor som upprepat hoppade tillsammans, vilket engagerade och underhöll badplatsens besökare på ett positivt sätt. Det var också ett fint exempel på umgänge över generationsgränserna. Notera sprängstenen i bakgrunden. Är detta orörd natur?

På riktigt. Men: "Computer says no ..."

Sammanfattningsvis

Kläppholmarna är en fin och välbesökt badplats till glädje för såväl öbor som ditresta, och i synnerhet för många äldre eller på något sätt rörelsehindrade, som nu lättare kan ta sig ut, hitta en lämplig plats att slå sig ned på, och ta sig i för att bada.

Summan av de olika delförbättringarna har tillgängliggjort befintliga kvaliteter i form av bad och vistelse på de släta klipporna vid havet; utformningen är att betrakta som en kompromiss mellan bevarade naturvärden och användarvänlighet på en i övrigt redan hårt exploaterad plats. Det rör sig inte om en orörd miljö – dessa bör värnas i största möjliga utsträckning – utan om en i stort redan ianspråktagen plats för hamnverksamhet, vilket borde innebära någon sorts förmildrande omständigheter i den pågående processen. (Det är inte precis [Marmorbassängen](#) på Hållö som det rör sig om här.)

Läget vid gästhamnen är även perfekt för båtture, vilket stärker såväl hamnens som Göteborgs skärgårds attraktivitet, samtidigt som det är lätt för de bofasta att nå med cykel för ett morgon- eller kvällsdopp. Detta gör badet till en mötesplats med positiva kvaliteter, inte minst för folkhälsan, och som borde tas tillvara och uppmuntras snarare än att motarbetas från myndigheters sida.

Det vore en uppenbar förlust för såväl lokalsamhället som besökare om man, i brist på omdöme och visdom, tvingar fram en rivning av en välfungerande, ej skattefinansierad och för allmänheten tillgänglig plats som denna. Till ingen världens nytta dessutom. Vad är egentligen tanken att man skall göra där i stället?

Utfallet öppnar även upp för en potentiell häxjakt på liknande vällovliga initiativ i skärgården, där ett undvikande av att *"göra fel"* blir viktigare än att det tas konstruktiva initiativ för det allmännas väl. Det hela liknar dessvärre ett onödigt familjegräl över en petitess vid köksbordet, där den ena parten är fast besluten om att *vinna* till priset av ett havererat äktenskap.

Inlägget diskuteras i facebookgruppen Yimby Göteborg: [Länk](#).

Bilagor

Sett ur ett vidare perspektiv, och jämfört med andra motsvarande allmänna badplatser, framstår inte hamnföreningens åtgärder vid den rivningshotade badplatsen på Styrso som särskilt uppseendeväckande. Nedan följer ett axplock av olika typer av platser från såväl Göteborgs södra som norra skärgård, där man i någon utsträckning tillämpat liknande tillvägagångssätt och betonggjutningar som på Kläppholmarna. Merparten av dessa exempel uppvisar endast vissa gemensamma egenskaper med Kläppholmarna och Sandvikshamnen, medan några är närmast direkta motsvarigheter med ett flertal likheter.

Styrso: Utterviksbadet

Man behöver inte gå över ån efter vatten, utan det räcker att promenera över till Lilla Lyngnskär vid det kommunala Utterviksbadet.

Lilla Lyngnskär

Notera hur bron/bryggan övergår i en gjuten gångväg som murats upp över klipporna. (Klicka för att förstora)

I vissa avsnitt fortsätter den i trä, ett tillvägagångssätt som känns igen från Kläppholmarna. (Klicka för att förstora)

Förväntad konstruktion?

Stora Källö: färjeläget

På väg i Snobbrännan mot Styrso Tången la färjan först till vid Källö, och här visade det sig finnas ett ypperligt exempel i en gjuten gångväg i betong anlagd på de flacka klipporna.

Öckerö

Den till stora delar orörda västsidan bjuder på många fina vikar och naturliga bad från klipporna (somliga med adderade badstegar) samt två kommunala badplatser, medan den östra sidan domineras av stränder av typ mellanskärgård. På ön finns en rad exempel på relevanta anpassningar och konstruktioner i betong, såväl från de kommunala badplatserna som olika hamnanläggningar.

Hjälvik

Hjälvik är – på gott och ont – sinnebilden av en kommunal badplats. Den är lättillgänglig och bjuder på allt från småbarnsvänliga stränder, sandbotten, stenrosen för krabbfiske, bryggor, badstegar, beach volleyboll, glasskiosk, offentliga toaletter, soptunnor, handikappramper, mjukt formade klippor samt utfyllnader och anpassningar i betong. (Lite synd bara att man tagit bort den brutalistiska duschen.)

Hjälvik är tillrättalagd och exploaterad, men kan i gengäld härbärgera hundratals besökare. Den är heller inte lika väderutsatt som exempelvis den natursköna, karga, men ganska otillgängliga Hummerviken i bakgrunden, som i sig är en populär destination för vågsurfing vid tillräckliga vindförhållanden. Det finns dock inget motsatsförhållande mellan att bevara dessa sinsemellan olika platser karaktär, snarare än att totalisera en och samma lösning. Att argumentera för viss betonggjutning för tillgänglighetsanpassning vid Kläppholmarna eller i Hjälvik blir därför lika logiskt, som att kämpa med näbbar och klor för att undvika detsamma på en verkligt orörd plats som Hummerviken. (Klicka för att förstora)

Sandstrand och klippor kompletteras av tillgänglighetsanpassningar i betong.
Bildkälla: Dag Edvardssons vykortssamling via [De gamla Öckeröarna](#)

"Cementen", som vi brukade kalla den här delen under min uppväxt, är utformad enligt konstens alla regler.

Drop-in. Den äldre handikapprampen krävde, kan jag tänka, närmast ett Evel Knievel-mått av djärvhets för att använda. (Klicka för att förstora)

Badplatsen har många olika nivåer, som kan nås av murade trappor. Vid det här laget har de kommit att smälta samman med landskapet. Här finns även gott om sittmöjligheter i form av såväl träbänkar som murade motsvarigheter. (Klicka för att förstora)

Orördhet kontra användarvänlighet, syftet var inte att förstöra.

Motsvarigheten till gjutningarna vid Kläppholmarna är i princip 1:1. De olika nivåskillnaderna kan här användas både som trappsteg och för att sitta på.

I behov av underhåll. Vore det inte för att betongen med åren blivit skadad på vissa ställen, skulle man knappt kunna särskilja den från berget vid hastig anblick. (Klicka för att förstora)

Längs bergssidan har det murats en bänk att sitta på. Praktiskt för den som byter om.

Ytterligare sittmöjligheter.

Den nyare – och något snällare – handikapprampen.

Vägen ut över stranden till det lilla skäret går via en gångväg i betong.

Omfattande gjutning. Längst till höger har man även jämnat ut med ett lager av betong. (Klicka för att förstora)

Ett sentida tillskott som underlättar passage över en liten bäck.

Saltars

Öns andra kommunala badplats har en utformning som i vissa avseenden liknar den i Hjälvik. Här arrangerades en gång i tiden simskolor och -tävlingar med utdelning av segerkransar från en liten båt. Vad jag förstår var det badgäster från stan som tog initiativ till detta. Badplatsen har dock sett bättre dagar, och den står nu inför [ombyggnad](#). Man gjorde vissa åtgärder av den tidigare betongbryggan redan för några år sedan, men då detta inte blev helt lyckat har den nu rivits bort. Förhoppningsvis kommer man att kunna *ingjuta* nytt liv i badplatsen efter de nya åtgärderna.

Under ombyggnad. Gångväg ut i betong på en bädd av spräng- och natursten.

Betongbryggan. Det sägs att det hände något med strömmarna efter att vågbrytaren till småbåtshamnen på andra sidan vilken anlades. Den tidigare härliga stranden längre in, och sandbotten, har till stor del eroderats bort och dragit sig utåt. Detta gör sannolikt att äldre generationer, som fick uppleva hur det var innan dessa förändringar, har betydligt finare minnen härifrån. Förhoppningsvis kommer man att kunna återställa vissa av de tidigare kvaliteterna efter pågående ombyggnad. Bildkälla: Dag Edvardssons vykortssamling via [De gamla Öckeröarna](#) (klicka för att förstora)

Notera den långa murade bänken.

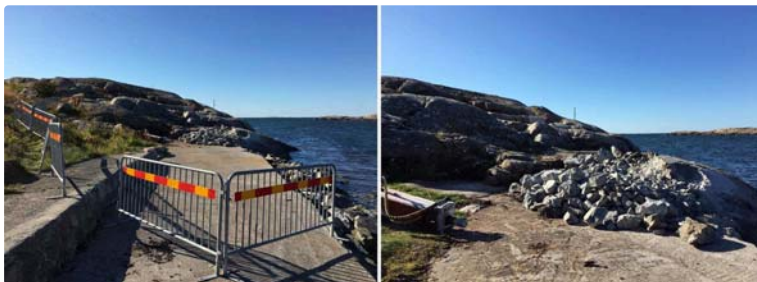
Den här klippan låg tidigare inbäddad i själva betongbryggans plattform, och bara toppen stack upp.

Rester efter utjämnningar av bergsskrevor med betong. (Klicka för att förstora)

En ganska stor utfyllnad med betong, som mig veterligen leder till [resterna](#) efter en äldre trampolin. (Klicka för att förstora)

Klippan från de tidigare bilderna ligger risigt till. Vi får se hur slutresultatet blir. (Klicka för att förstora)

Till skillnad från de tidigare exemplen har vi här att göra med en småbåtshamn. Storleken är betydligt mindre än Sandvikshamnen, och i avsaknad av gästhamnens tillförsel av besökare. Det finns dock tydliga likheter med Kläppholmarna i form av en vågbrytare ut till ett skär där man även anlagt en badstege.

Det kan stå på ganska bra här på västsidan, vilket gör vinden till en avgörande parameter att ta hänsyn till. (Faktum är att vi badade från den lilla bryggan inne i hamnen den dagen.)

Här lite mer stillsamt. Notera för övrigt "fortet" från kriget längst till vänster ungefär i mitten. I bakgrunden Hönö Rö' med Ersdalens naturreservat. (Klicka för att förstora)

Via vågbrytaren kan man enkelt nå det annars otillgängliga skäret mitt i viken, där ideella krafter även anlagt en badstege. En fin kompensatorisk gest med tanke på platsen ändå exploaterats, och på hur närmast grotsekt brutal vågbrytaren är till sin utformning. (Klicka för att förstora)

Det må se ut som en betongversion av jättesandmaskarna från Dune, men utan vågbrytaren hade man knappast kunnat ha några båtar inne i viken, eller för den delen använda de fina klipporna på skäret, inte minst för att titta på solnedgången. Badstegen är populär, i synnerhet för ett snabbdopp, och lättillgänglig med cykel. Den fungerar i likhet med Kläppholmarna som en mötesplats, om än i mindre skala och utan den internationella prägeln i avsaknad av gästhamn. (Klicka för att förstora)

Fin terränganpassning inne i hamnen.

En ledtråd i betong. I kanten av vågbrytaren har man cementerat en liten stig på ett par meter, som en uppmuntran till att ta sig vidare ut mot de många orörda klipporna på öns västsida.

Hönö

Hamnen i Hönö Klova är sannolikt den plats i denna genomgång som har flest gemensamma likheter med Sandvikshamnen och Kläppholmarna, inte minst på grund av fiske-, småbåts- och gästhamn, men pulsen är dock något högre då det bor fler på Hönö än i hela södra skärgården tillsammans. På ön finns även ett flertal andra exempel, bland annat tillgänglighetsanpassade kommunala badplatser med gjutningar i betong.

Lapposand

Den första av tre kommunala badplatser på Hönö. Här finns inslag av olika tillgänglighetsanpassningar med gjutna och murade partier.

Badbryggan i Lapposand nås via en gjuten sektion ut från stranden över skäret. En liknande lösning som vi sett tillämpas i den nyare handikapprampen i Hjälvik.

Bådevi

En pittoresk liten småbåtshamn, som man tills för några år sedan skulle kunna leva ett helt liv på Hönö utan att hitta. En plats där [Bertil Enstörings hus](#) från Jan Lööfs TV-serie om Skrotnisse mycket väl kunnat ligga. Bådevi har dock sett avsevärt fler besökare sedan "[Göteborgs skärgårdsled](#)" (en del av [Kuststigen](#)) invigdes 2022 med en sträckning genom platsen.

Enklare bryggor av sten och betong ansluter till klipphällarna. Notera fortet i bakgrunden. (Klicka för att förstora)

Utanför vågbrytaren till vänster finns en liten brygga med badstege som är fäst i klipporna. (Klicka för att förstora)

Hästen

Den andra av tre kommunala badplatser på Hönö. Här finns relativt omfattande gjutningar i betong.

Gångvägen ned mot betongbryggan. (Klicka för att förstora)

Till vänster om betongbryggan går en gjuten gångstig ut mot en mindre vågbrytare. Här har man även fyllt igen vissa skrevor i berget.

Vågbrytaren

Betongfundamentet längst ut på det lilla skäret till vänster användes förr som basen till en trampolin, som kunde nås via vågbrytaren. (Klicka för att förstora)

*Murade sittmöjligheter, enligt liknande princip som i Hjälvik och Saltars.
(Klicka för att förstora)*

Klova

Av samtliga exempel i denna genomgång är det nog just hamnen i Hönö Klova som har flest likheter med Sandvikshamnen, såväl beträffande storlek som funktioner, men även för att klipporna med badstegar ute vid fyren utgör en motsvarighet till badet vid Kläppholmarna.

Badplats med utsikt mot Vinga.

Om denna betongutfyllnad är ännu ett i raden förseglade fort, eller skapats i något annat syfte, låter jag vara osagt. Det har dock placerats två bänkar ovanpå, och den överbryggar även promenadvägen ut till badstegen bredvid fyren. (Klicka för att förstora)

Ytterligare badmöjligheter i närheten.

Hönö havsbad, numera Sällskapet Länkarna.

Vägen ut till Länkarnas privata badstege är ett skolexempel på betonganpassade klippor. (Klicka för att förstora)

Små utfyllnader.

En större sådan. Notera hur väl den patinerade betongen ändå smälter in i sammanhanget.

Jungfruviken

Den tredje av tre kommunala badplatser på Hönö. Här saknas anpassningar i betong, och den utmärker sig därför jämfört med de andra baden på Hönö och Öckerö. Däremot har man konstruerat en lång träbrygga som är fäst i berget.

Trä. Bland de kommunala badplatser, som vi tittat närmare på i denna genomgång, var Jungfruviken det enda exemplet på där man frångått principen om tillgänglighetsanpassningar i betong.

Kommentarer från Instagram (GP)

I samband med Göteborgs-Postens [reportage](#) publicerade de även ett [inlägg](#) på Instagram (där bildmaterial från den låsta tidningsartikeln kan ses). Några av kommentarerna citeras nedan:

“

Hur kan en hel förening inte fatta att man inte håller ut cement över klipporna....??

– Johanna

”

“

Exakt!! Och dessutom utan lov?! Så korkat!!

– Kersti

”

“

De har inte "hållt cement över klipporna"! De har jämnat till i bergsskrevor för att öka framkomligheten! I övrigt är det fullt av fina och orörda klippor runt omkring på ön, de formades och slipades av inlandsisen en gång...

– Bengt

”

“

De som förbättrat den gamla badplatsen vid Styrös Sandvik, har gjort ett fantastiskt fint arbete! Badplatsen är nu ännu mer tillgänglig för ännu fler! De borde hyllas för sitt arbete, istället för att utsättas för en feg anonym anmälare och okänsliga tjänstemän/paragrafryttare! Låt oss fortsätta bada! Tvinga inte fram en rivning/stängning av denna fina badplats!

– Också Bengt

”

“

Säkert en badgäst som klagat

– Carl-Erik

”

“

Kommunen och länsstyrelsen [sic!] är fan inte kloka

– Thomas

”

“

Vi var där med båten för ett par veckor sedan och blev glatt överraskade över hur fint det hade blivit. Det var lite kyligt men vi satt i lä i en av de fyllda groparna och fikade och tittade på utsikten och de fina klipporna runt om. Charmen är absolut inte förstörd utan snarare förbättrad, det är ju inte som att det ligger i ett orört område ändå, det ligger precis bredvid en hamn, bodar, verksamheter och en mack. Man borde titta på helheten och då skulle man se att området som helhet förbättrats.

– Josef

”

Inlägget diskuteras i facebookgruppen Yimby Göteborg: [Länk](#).

Lägg upp

[Gå med i Yimby Göteborg](#)

Yimby Göteborg om: Styrso, Sandvik, Sandvikshamnen, badplats, hamn, Göteborgs skärgård, skärgård, södra skärgården, norra skärgården, Länsstyrelsen, rivning

Bloggar om: Styrso, Sandvik, Sandvikshamnen, badplats, hamn, Göteborgs skärgård, skärgård, södra skärgården, norra skärgården, Länsstyrelsen, rivning

Kommentarer:

0

Joakim Johansson (1 går 20:18):

Tack för ditt arbete kring detta märkliga ärende! Det blir viktigt att hitta prejudikat på hur Göteborgs Stad arbetat med tillgänglighet på andra platser, (i Öckerö kommun fattar man egna beslut). I Göteborgs stad kan nämnas Billdalsbadet med gjuten trottoar samt räcken.